

Kāpa viena, attieksme atšķirīga

Viens rajons, trīs pagasti. Kamēr vienā cīņā pret kāpu izbraukātājiem spēj visu, kaimiņos — neko

ALEKSANDRS VOROBJOVS,
SPECIĀLI DIENAI

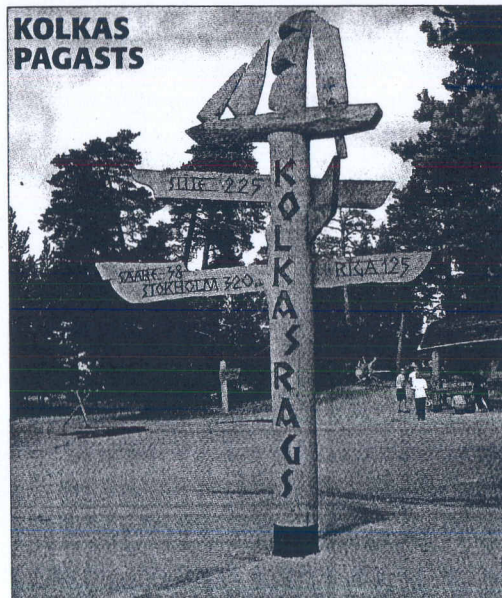
Kempingi un ūdensmotosikļi šeit ir ierasta lieta. Vienreiz kāpās gadījies saskaitīt vienuviet 25 teltis un daudzus auto, ar šādu novērojumu par Rīgas jūras līča piekrastes posmu no Mērsraga līdz Kolka *Dienā* vērsās Latvijas Zaļās kustības (LZK) dalībnieks zviedrs Peo Jonsons, kas aptuveni trīs gadus dzīvo Talsos. Iedzīdinoties šo Talsu rajona trīs pagastu rīcībā, var secināt, ka gluži vienā maisā liekami tie nav. Ja, piemēram, Mērsragā vietējā pašvaldība cenšas dažādiem līdzekļiem mazināt kāpu izbraukātāju skaitu, tad Roja un Kolka palaužas tikai uz citu spēkiem, kas, kā var secināt pēc sastādīto protokolu skaita, īpaši rezultatīvi nav.

Diena jau rakstīja, ka patlaban plašākās pilnvaras kāpu izbraukātāju sodīšanā ir valsts institūcijai Valsts vides dienests (VVD), taču to inspektoru skaits ir neliels, proti 15 uz 500 piekrastes kilometriem, tāpēc lielākās cerības saistāmas ar vietējo pašvaldību aktīvo rīcību. Tiesa, šo visu triju pagastu centieni tikt pie plašākām sodīšanas pilnvarām ir izgāzušies. Proti, lai pats pagasts varētu iesaistīties sodīšanā, kāpu izbraukāšanai kā pārkāpumam jābūt atrunātam pagasta saistošajos noteikumos, taču Reģionālā un pašvaldības lietu ministrija (RAPLM) to nav atļāvusi. Kā noskaidroja *Diena*, ministrija uzskata, ka ir pilnīgi pietiekama norma Administratīvo pārkāpumu kodeksā — pašvaldība sastāda protokolu un sūta to VVD, kas jau lemj par sodu. Vienīgais pagasts — Mērsrags — pēc šāda atteikuma ir meklējis citu ceļu, kā tomēr cīnīties.

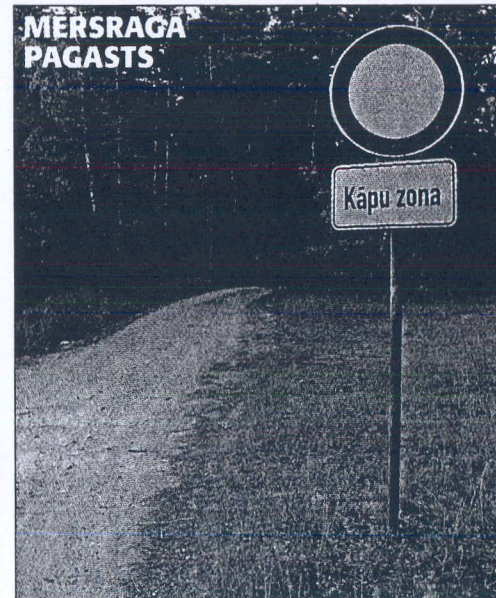
Mērsrags

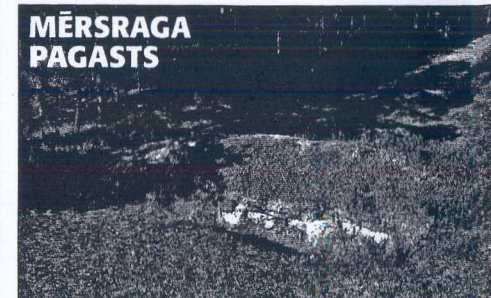
No Rojas pagasta gan Latvijas Zaļās kustības pārstāvji, gan *Diena* saņēmusi visvairāk sūdzību par kāpu izbraukātājiem, daudzi braukā arī pa pludmalī. Lai gan ir vairākas stāvvietas, uz ceļiem, kas ved uz jūru, nav ne aizlīdzdošo vai brīdinošo zīmju, ne tie ir bloķēti. Netiek arī aktīvi aicināti talkā Valsts vides dienesta inspektori. Pēdējos divos mēnešos VVD sastādījis tikai trīs protokolus. Foto — Jānis Buls, *Diena*

Kolkas pagastā stāvvietā ir tikai viena, pats pagasts kāpu kontrolē neiesaistās, cerot uz Silītes nacionālā parka inspektoriem, kas šā gada pirmajā pusē sastādījuši 13 protokolus. Foto — Jānis Buls, *Diena*

Mērsrags pagastā var leraudīt gan zīmes, kas liedz lebraukt kāpās, gan īpašas bedres uz ceļiem, kas ved uz jūru. Iekārtota arī autostāvvietā. Lai arī vietējā policija pat nesastāda protokolus, ir regulāra sadarbības ar Valsts vides dienestu. Pēdējos divos mēnešos sastādīti 23 protokoli. Foto — Jānis Buls, *Diena*

Kempingi un ūdensmotocikli šeit ir ierasta lieta. Vienreiz kāpās gadījies saskatīt vietu 25 teltis un daudzus auto, r šādu novērojumu par Rīgas ielas līča piekrastes posmu no Mērsraga līdz Kolkai *Dienā* vērtās Latvijas Zaļās kustības (LZK) lalībnieks zviedrs Peo Jonsons, kas aptuveni trīs gadus dzīvo šālos. Iedzīvinoties šo Talsu rāona trīs pagastu rīcībā, var secināt, ka gluži vienā maišā liekami ir nav. Ja, piemēram, Mērsragā ietējā pašvaldība cenšas dažāliem līdzekļiem mazināt kāpu zbraukātāju skaitu, tad Roja un Kolka palaujas tikai uz citu spējiem, kas, kā var secināt pēc sarādīto protokolu skaita, īpaši ezulativu nav.

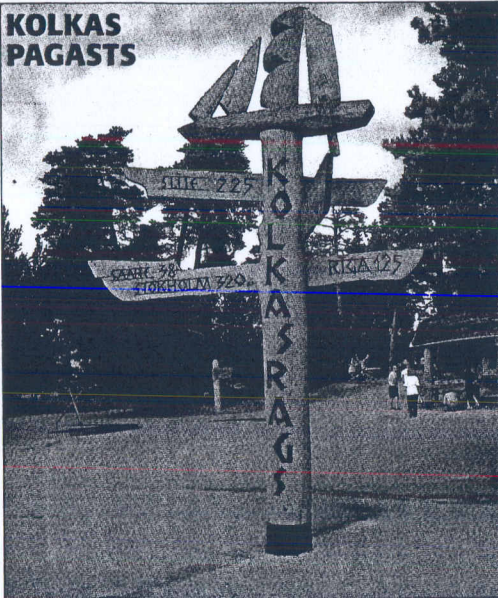
Diena jau rakstīja, ka patlaban plašākās pilnvaras kāpu izbraukātāju sodīšanā ir valsts institūcijai Valsts vides dienests (VVD), taču to inspektoru skaits ir neliels, proti 15 uz 500 piekrastes kilometriem, tāpēc lielācās cerības saistāmas ar vietējo pašvaldību aktīvo rīcību. Tiesa, šo visu triju pagastu centieni tikt pie plašākām sodīšanas pilnvarām ir izgzušies. Proti, lai pats pagasts varētu iesaistīties sodīšanā, kāpu izbraukāšanai kā pārkāpumam jābūt atrunātam pagasta saistošajos noteikumos, taču Reģionālā un pašvaldības lietu ministrija (RAPLM) to nav atļāvusi. Kā noskaidroja *Diena*, ministrija uzskata, ka ir pilnīgi pietiekama norma Administratīvo pārkāpumu kodeksā — pašvaldība sastāda protokolu un sūta to VVD, kas jau lemj par sodu. Vienīgais pagasts — Mērsrags — pēc šāda atteikuma ir meklējis citu ceļu, kā tomēr cīnīties.

Mērsrags

Mērsraga pagasta teritorijā jūras krastā izvietojusies divi lieli ciemati — Mērsrags un Upešgrīva. Pagasta priekšsēdētājs Alberts Neilands skaidro: «Tādēļ arī ir iekārtotas tikai divas stāvvietas.» Kā novēroja *Diena*, viena stāvvietā atrodas netālu no Mērsraga bākas, par ko informē zīme līelceļa malā. Divu kilometru grants ceļš, kas ved uz šo stāvvietu, vijas gar pašu jūru. Vietām jūra piegrauzusies ceļam pārdesmit metru attālumā. Stāvvietā izvietota informatīvā stenda piktogrammas skaidri pasaka, ka nobraukšana no šī ceļa ir aizliegta. «Kamdēļ lai brauc tuvāk?» brīnās jūrmalā sataptais dzintara lasītājs. «Tāpat jūra ir deguna galā. Nav redzēt, ka kāds brauktu kāpās.» Citi ceļu, kas ved uz jūru, savukārt ir slēgti — dažiem priekšā izraktas bedres, daži bloķēti ar barjerām. Tiesa, tik un tā ir tādi, kas pamānās to visu apiet.

No Rojas pagasta gan Latvijas Zaļās kustības pārstāvji, gan *Diena* saņēmusi visvairāk sūdzību par kāpu izbraukātājiem, daudzi braukā arī pa pludmali. Lai gan ir vairākas stāvvietas, uz ceļiem, kas ved uz jūru, nav ne aizliegdošo vai brīdinošo zīmju, ne tie ir bloķēti. Netiek arī aktīvi aicināti talkā Valsts vides dienesta inspektori. Pēdējos divos mēnešos VVD sastādījis tikai trīs protokolus. Foto — Jānis Buls, *Diena*

Kolkas pagastā stāvvietā ir tikai viena, pats pagasts kāpu kontrolē neiesaistās, cerot uz Slīteres nacionālā parka inspektoriem, kas šā gada pirmajā pusē sastādījuši 13 protokolus. Foto — Jānis Buls, *Diena*

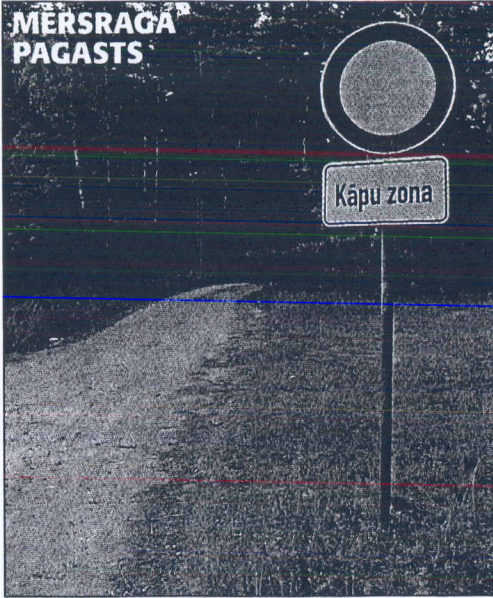
Lai arī pats pagasts pārkāpējus nesoda, aktīvi tiek saukti palīgā VVD inspektori, un Mērsrags ir vienīgā no trijām Talsu rajona piekrastes pašvaldībām, kurai ir nokārtota žiro numura piešķiršanas procedūra. Šī formalitāte ļauj VVD inspektoriem pagasta teritorijā pielietot protokolus paziņojumus, ko var vienkārši uzliemt pārkāpēja auto nokārtot šo formalitāti, daļa VVD inspektoru iekasētās soda naudas nonāk pašvaldības budžetā. Šogad divos mēnešos Mērsragā protokoli limēti jau 23 reizes.

Roja

Kaimiņu — Rojas pagasta Valgaciema apkaimē, *Diena* novēro, arī ir ceļi, kas ved uz jūru, taču atšķirībā no Mērsraga tie

nav nekā bloķēti. Vienīgā aizlieguma zīme braukšanai kāpās ir kāda privātpašnieka veikums. Pagastā nav nokārtotas arī žiro formalitātes, par ko jautāts pagasta padomes izpilddirektors Juris Kokins sāk stāstīt par labajiem darbiem. Esot vairākas stāvvietas — divas maksas, Melnsilā un Ģipkā, pārējās bezmaksas. J.Kokins arī uzskata, ka pēdējo gadu laikā auto plūsmā kāpās ir mazinājusies divreiz, turpretim vietējie sarunā ar *Dienu* iebilst — auto kāpās kļūst ar katru gadu vairāk.

P.Jonsons, piemēram, ir pārsteigts, ka zvejnieku licence noder par attaisnojumu zivju pārstrādes rūpnīcas *Melnisils* valdes loceklim izbraukt kāpās izklaidē nolūkos. Ar pagasta izsniegtu zvejnieka licenci, kas ļauj izmantot zvejnieku ceļus zvejas rīku piegādei līdz jūrai, viņš brauc Ģipkas dabas liegumā pāri kāpām uz pludmali ar savu

Mērsraga pagastā var leraudzīt gan zīmes, kas liek izbraukt kāpās, gan īpašas bedres uz ceļiem, kas ved uz jūru. Iekārtota arī autostāvvietā. Lai arī vietējā policija pat nesastāda protokolus, ir regulāra sadarbības ar Valsts vides dienestu. Pēdējos divos mēnešos sastādīti 23 protokoll. Foto — Jānis Buls, *Diena*

«Viņš pasaka, ka ūdensmotociklu nonesis līdz jūrai ar rokām, tad jau viss ir likumīgi»

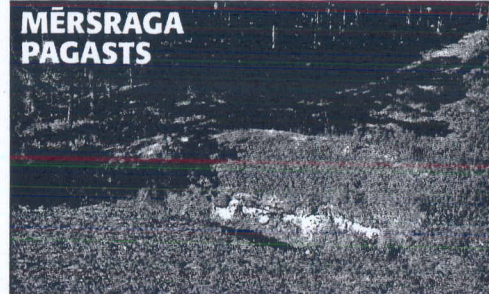
Juris Dambītis,
Rojas pagasta policists

tad jau viss ir likumīgi,» skaidro Rojas pagasta policists Juris Dambītis. Arī citos gadījumos sodīt pats viņš nevarot, tikai zvanīt VVD ar cerībām, ka tie atbrauks. Ar tādu pārkāpēju sodīšanu kā Mērsragā šeit lepoties

nevar. VVD sastādījis tikai trīs protokolus.

Rojas pagasta Žocenē atrodas arī atpūtas bāze *Dzintarkrasts*, kur, kā novēroja *Diena*, ir vesels stends ar dažādiem villiņajumiem, ko var darīt pie jūras. VVD juridiskā departamenta vadītāja Laura Rozenberga šajā ziņā saskatīja piecus pārkāpumus: piekābju un telšu izvietošana, ugunsgrūdu kurināšana, braukšana ar motorlaivu un ūdensslēpēm, kā arī braukšana ar kvadracikliem. Kādēļ tad VVD neliek šo zīmī noņemt? «Visas minētās darbības nav pašas par sevi aizliegtas. Mēs nevaram pierādīt, ka kempings mudinātu kādu personu uz pretlikumīgu darbību,» atbildēja L.Rozenberga, uzsverot, ka, neatkarīgi no šāda plakāta, pārkāpējam tiktu piemērots sods.

Atpūtas bāzes vadība, jautāta par stendu, vien atsmēj — tas esot reklāmas triks. P.Jonsons ir

neizpratnē, ka Latvijā pieļaujami joki ar dabu.

Kolka

Pēc Rojas, iebraucot Kolkas pagastā, uzmanību pievērš barjeras uz iebrukātiem sānciem, iebrukšanas aizlieguma un ozollapu zīmes, kas informē par iebrukšanu aizsargājamā teritorijā. Tas ir Slīteres nacionālā parka (SNP) veikums. Visa Kolkas pagasta jūras piekraste atrodas parka teritorijā. Pie paša Kolkasraga ir izveidota maksas stāvvietā ar tūrisma informācijas centru. Neaizbraucot līdz rasei aptuveni kilometru, auto var atstāt pašvaldības bezmaksas stāvvietā. Kolkas pagasta padomes priekšsēdētāja Benita Ose *Dienai* pavēstīja, ka pašvaldība kāpu kontrolē nepiedalās, jo ar to lieliski tiek galā SNP inspektori.

Slīteres nacionālā parka direktore Dace Sāmīte skaidroja,

ka nacionālā parka inspektori, ja pārkāpēja nav uz vietas, iztiek ar auto bildi. Tad auto īpašnieks tiek aicināts uz paskaidrojumu sniegšanu, taču parasti ierodas vadītājs, kas pārkāpumu izdara, nevis formālais īpašnieks.

«Šī problēma ir cauru gadījies pat sodīt vadītāju,» pludmalē iebrāuca 1.janvārī,» uzsver D.Sāmīte. Vīnasprāt, situāciju kāpu aizsardzībā vēl varētu uzlabot ar vairāku stāvvietu iekārtošanu, un viņi aicinājuši pašvaldību ierīkot trīs tādās, taču atsaucība neesot bijusi. «Viņi darbojas tuvdzīgi, kad atdeva zemes privatizācijai, nevis tiešajiem mantiniekiem,» uzskata D.Sāmīte. «Vietējiem ir vairāk pašapziņas kāpu aizsargāšanas jautājumos.» Parka direktore arī nav mierā ar to, ka tikai viņiem jāuztraucas par kāpām, nevis pašvaldībai. «Pali-dzība šajā jomā nekad nebūs lieka.»♦